

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 12. Cum quibus ineunda? quorum fugienda. Ex Patribus, & alijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

proditur fueris, moderatè feras; tuum errasse iudicium, perisse beneficium. S. Ambros. in Luc 6.

In pœnosa hebdomada vias sæpe iteravit Iesus à Bethania in Jerusalem; nec in tanta civitate ipsam de nocte aliquando legimus hospitatum: velut non habuisset amicum, qui eum amoris gratià invitaret. Et non inquirens, nec requisitus est: pauper enim fuit à juventute. Ad altitudinem admirationis subvehit mentes; quòd in civitate regia, Sacerdotali, nèque etiam in Scribis, & Phariseis, in cultoribus templi, & Sacerdotibus, seu Pontificibus, habebat dignum in veritate amicum. Sim. Cass. l. 13. c. 1.

§. II.

Amici quomodo comparandi, & conservandi.

Demas me reliquit, diligens hoc sæculum. 2. Tim. 4. 9. id est, malens otiosi, molliter quiescere, & deliciarì in Sæculo; quàm cum Paulò periclitari pro Christo. S. Chrysostr. necesse, inquit, erat, ut diligens Sæculi voluptates, dereliqueret eum, qui eas non amabat. Cornelius hic.

Si placent animæ, in Deo amentur: quia & ipsæ mutabiles sunt; & in illo fixæ stabiliantur: alioquin irent, & perirent. In illo ergo amentur, & rape ad eum tecum, quas potes; & dic: hunc amemus: ipse fecit hæc, & non est longè &c. S. August. Confess. l. 4. c. 10.

S. Chrysostr. hom. 61. in Matth. 18. rationem reddens, cur aliquorum amicitia facile dissolvantur: si spiritualis, ait, esset radix, nulla res secularis eam evelleret. Ea certè charitas, quæ Christi causâ fundatur, firma, stabilis, atque invicta, est; nec ullâ re conquassatur: non obreclatione, non periculis, non morte, non aliâ re temporalì. Et infra: omnia, quæ sæculares amicitias tollunt, spiritalem confirmant amorem magis, atque stabiliant.

Nihil sic facit amicum, ut lingua gratitudinis studiola, os bene loqui solens, anima sine saltu, contemptus variæ gloriæ, contemptus honoris. Idem hom. 40. in Acta Apost.

Acquire tibi dulcia labia, & habebis tibi omnes amicos. S. Isaac l. 1. de contemptu Mundi c. 13. Cum amicis omnia tractanda sunt; sed prius de ipsis. S. Gregor. Magn. l. 1. ep. 33.

§. XII.

*Amicitia cum quibus ineunda, quorum fugienda.**Ex Veteri, & Novo.*

Funiculus triplex. Ecclæ 4. 12. significat perfectam amicitiam inter paucos; puta inter duos, vel tres, consistere. Hi enim imitantur Sanctissimam Trinitatem, in qua trium personarum summa est, & unio, & concordia; quæ inter plures, solet languescere, & evanescere. Ad hoc significandum à Poetis finguntur tres Gratia: quòd tribus nexibus videatur coalescere, & conservari, amicitia. Cornelius hic.

Discede ab iniquo, & deficient mala ab te. Ecclæ 7. 2. Amicus est velut sanguis in corpore, qui vitam continuè comitatur. Is, si bonus est, vitam prorogat, & conservat, juxta illud Ecclæ 6. 16. *amicus fidelis, medicamentum vite, & immortalitatis.* At si inficiatur, & malus sit; morbos affert; & animæ, peccata inducens, exitio est. Octavianus de Tufò hic.

Vinum novum amicus novus. Ecclæ 9. 15. Sapidum enim in ore, bullit in ventre, fallit in capite, latet turbulentum in fæce. S. Cyrillus Apolog. l. 1. mor. c. 19.

Pondus super se tollet, qui honestiori se communicat. Ecclæ 13. 2. Multi ambiunt aulas magnatum, ut eorum familiaritate honorati sint, & dignitates, ac lucra, capiant. Verùm, Siracides hic sapienter id ipsum dissuadet. Ubi enim sunt impares, superior vult dominari inferiori; illique multa imperat, quæ inferior præ metu, & pudore, recusare non audet: quare potius servus est, quàm amicus. Cornelius hic.

Si oculus tuus scandalizet te &c. Matth. 5. 29. Etsi aliquem tantum diligas, ut eò oculi utaris vice: aut ita tibi aliquem utilem esse putes; ut eum dexteræ manûs ducas locò; & hi tamen animæ tuæ fortassis incommodent: etiam istos à te abscinde. Et diligentius vim ipsam sermonis examina: non enim dixit, à talium societate discede; sed maximam separationem indicens, *erue*, inquit, & *projice.* S. Chrysostr. hom. 17. hic. Non incongruè dexter oculus potest accipi dilectus amicus, & minister in divinis operibus, & in rebus divinis consiliarius: cui non est parcendum, nè obijciatur; si nos vult scandalizare. V. Beda hic.

Ex Patribus, & aliis.

Esto amicus cunctis, intimus paucis, fidelissimus universis. S. Cyrillus Apolog. l. 1. mor. c. 19.

Vulpes senex, reatus conscia, cum poenitentia causâ peregrinari vellet; famâ id vulgante, varia animalia societatem offerebant: carnis; sed, quia latratu, & morfu, injuriam provocat, rejectus ursus propter furorem; leo propter audaciam, pavo ob superbiam; lupus ob furta; porcus ob sorditatem; asinus, quòd sine ratione clamet, & lapis fortè se proderet. His rejectis, assumpsit pantherem, cujus os redolet; agnùm mitem, leporem pusillanimum, erinaceum cutis spinosæ, arminium fordes vitantem, formicamque prudentem. Corvus quarrens, quæ esset hæc caterva? cui illa: electus comitatus prudentis. Idem ibidem c. 24.

Nunquam volo alicui esse in amore conjunctus, qui à divina fuerit societate divisus. Petrus Dam. l. 4. ep. 4. ad Ep. Auximanum.

Impius est, qui animæ suæ pro suis parentibus est crudelis: majorémque temeritatem hac nemo habet; quàm ut animam suam ponat ita periculo se quis pro amicis suis. Petrus Blef. ep. 11. ad Clericum, ingressum religionis amore amicorum retardantem.

Non

Non potest convenire in lege amicitiae Christianae, qui solum congregare didicit, distribuere vero non novit. Hanc sanè novimus habere amicitiam gratiam; ut, non tribuere, credat esse jacturam. Sim. Cass. de Just. Chr. l. 15. cap. 17.

Si Deus est finis omnium, homo amicus justè relinquatur propter Deum. Et omnis vera copulanda est amicitia propter ipsum; homo verò finis hominis esse non potest. Non perditur amicus: si placitus remaneat Deus. Et si ex hoc turbatus recedit, non fuit verus amicus: quia se Deo voluit praeferrere; cui debuit in omnibus subjacere. Sim. Cass. ibidem.

§. XIII.

Amicorum ferenda jactura, injuria. &c.

Cor meum consurbarum est amici mei, & proximi mei, adversum me appropinquaverunt. Pl. 37. 11, 12. Job in omnibus arumnis tacens, ad amicorum calumnias solvit silentium. c. 19. 2. *Usquequò affligis animam meam?* Sylveira in Joan. 13. q. 4.

Ave Rabbi: & oscularus est eum. Matth. 26. 49. Modò planè licet tibi, Christe, confidere in hominibus. Noli pavere: oscula habes, ubi vincula metuebas. Sed proh miseriarum cumulum! proditio latet in osculo: Christi predicator, persecutor est Christi: elongandus est amicus; quem proximum vides labiis verbis imminere. Olivà t. 2. Strom. §. Pater! in manus tuas.

§. XIV.

Amicitia cum Deo, & Christo.

Ex Veteri.

Sufficit mihi, si adhuc Joseph filius meus vivit. Gen. 45. 28. Jacob cum audisset, filium suum Joseph in Aegypto regnare, dixit *Sufficit &c.* In hac ergo domo, ubi non terrena, sed vita JESU, qui in Joseph figurabatur, queritur; & ipsa sufficit nobis: licet amici omnes mortales sint; dum JESUS auxiliator noster sit; ibi regnare dicitur Christus. Guericus serm. 1. de resurr. o. vocem fidelem, & plene dignam amicis JESU! o castissimum affectum; qui sic loquitur: *sufficit mihi, si JESUS vivit.* Si vivit, vivo: cum de ipso pendat anima mea; imò ipse sit vita mea; ipse sufficientia mea. Sylveira in Luc. 1.

Elegit nobis hereditatem suam. Psal. 46. 5. Hereditatem suam vocat gentem: non quòd aliquando gentium nullam curam gesserit; sed vehementem in eos dilectionem, & cum eis conjunctionem, & providentiae accessionem, ostendens. S. Chrysof. hic.

Ecce tu pulchra es amica mea. Cant. 1. 14. Haec est Ecclesiae, atque animarum omnium, pulchritudo; ut amica sit Christi: ex illa enim amicitia perfecta pulchritudo progreditur. Proinde non est pulchra, nisi amica. Sim. Cass. l. 3. in Luc. 1.

Dilectus meus mihi, & ego illi. Cant. 2. 16. q. d. Dilecti mei amicitiam constanter teneo; quia ejus constantem benevolentiam erga me sentio. S. Gregorius hic.

Quis dicit Deum, aequè habebit amicitiam bonam: quoniam secundum illum erit amicus illius. Eccl. 6. 17. Sensus est: qui Deum pie colit, amicum fidelem, & bonum, habebit. Illud aequè significat: quantum fidelis erit Deo; tantum etiam permittet Deus, ut ei fidelis sit amicus. Seu qualis ipse est erga Deum, & proximum; talis erit & amicus ejus: hoc est, fidelis, & sincerus, erit illi; sicut fidelis, & sincerus est ipse cum Deo, & proximo. Octavianus hic.

Ex quibus Daniel unus erat. Dan. 6. 2. Regnante Nabuchodonosor Daniel splendet, & à maximè horribili, rege adoratus est. Balthasar item regnante floruit: nec minus illustri fuit Dario regna tenente: regumque successores nihil de ejus gloria immutarunt; sed illi morte extincti sunt. At Daniel aequalem illis omnibus regnantibus splendorem obtinuit. Theodoretus hic. q. d. Quis crederet? amicum regis cum rege non perire? prodigiosum id videtur. Convenite huc, qui regum amicitias ambitis; qui stabilem statum in regis favoribus amatis. Unus est, qui volubilem fortunae rotam stare facit clavus; nimirum quò inulti Dei servitute profiteamini. Dum Deo, & virtuti, inimitur, regum successiones nihil de nostra gloria immutabunt; firmi stabimus mediis humanis viribus; mediò, rapidissimòque gurgite, quò volvuntur omnia creata. Baeza t. 1. l. 1. cap. 9. §. 12.

Ex Novo.

Qua est mater mea, & qui sunt fratres mei? Matth. 12. 48. Una sola, & vera, & communis, nobilitas, atque necessitudo cum Christo est; ut voluntatem Dei facias. Multò propinquiores Deo sunt, qui voluntatem ejus faciunt; quam qui summam carnis necessitudine conjunguntur. S. Chrysof. hom. 45. in c. 12. Matth.

Fuit in diebus Herodis regis &c. Luc. 1. 5. Nullum verbum in Scriptura sine mysterio. Lucas ergo à verbo praeteriti temporis incipit *fuit*; Joannes verò incipit per verbum *erat* imperfecti temporis. Cum Joannes à divinis incipiat, utitur verbo *erat*, ad significandam divinarum Personarum aeternitatem: Lucas autem ab humanis ordiens, per verbum *fuit* incipit; propter earum transitionem, & mutabilitatem. *Ipsi peribunt; tu autem permanes.* Pl. 101. 27. Quò docemur, ut in amicitiam Dei nos conferamus, utpote quae firma, & stabilis, erit: non verò in homines, in Mundum, in creaturas; quae deficiunt. Nomen Deo peculiare est subsistentiae: *ego sum, qui sum.* Ex. 3. 14. Juxta Hebr. *ero, qui ero.* *Qui erit, misit me.* Ex. 3. De hominibus Abdias v. 16. *bibent omnes gentes, & absorbebunt; & erunt quasi non sint.* Stella in Luc. 1.